

Innst. 258 S

(2016–2017)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:48 S (2016–2017)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson om en strategisk omstilling og utfasing av norsk petroleumsproduksjon i perioden 2018–2040 for å redusere Norges økonomiske risiko og innfri klimamålene i Paris-avtalen

Til Stortinget

Bakgrunn

Følgende forslag fremmes i representantforslaget:

- «1. Stortinget ber regjeringen legge frem en ny petroleumsmelding om norsk olje- og gasspolitikk i lys av klimautfordringen en står overfor og den nye markedssituasjonen.
2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å fjerne alle sektorspesifikke skattefordeler som petroleumsnæringen er omfattet av. Særlig er det avgjørende at leterefusjonsordningen fjernes så raskt som mulig.
3. Stortinget ber regjeringen vurdere om det er mulig å endre regelverket for fradragsberettigede kostnader for oljeselskapene, slik at det blir mindre skattemessig gunstig for selskapene å kostnadsføre nyinvesteringer i fossil olje og gass og mer gunstig å investere i fornybare energiprojekter.
4. Stortinget ber regjeringen gjennomgå og fremme forslag til endringer av virkemidlene overfor petroleumsnæringen og statens deltagelse på norsk sokkel, slik at avkastning på eksisterende felt maksimeres og statens eksponering mot nye investeringer og feltavviklingskostnader minimeres. Det skal blant annet gjøres en vurdering av

om staten som hovedeier i Statoil og eneeier i SDØE må selge seg ned i nye felt med høye langsiktige investeringskostnader.

5. Stortinget ber regjeringen foreta og legge frem en konkret vurdering med
  - a. en analyse av kostnader, risiko, ansvar og finansiering av feltavvikling på norsk sokkel med mål om å etablere en politikk som minimerer statlige kostnader, maksimerer gjenbruk, etterbruk og resirkulering av installasjoner og utnytter de enorme feltavviklingsoppgavene til å skape arbeidsplasser og innovasjon i årene fremover.
  - b. en finansiell risikovurdering av statens eksponering i felt som skal avvikles eller har risiko for aldri å bli lønnsomme, spesielt sett i lys av petroleumsbeskatningen og særordningen hvor staten dekker 78 prosent av alle utbyggingskostnader og feltavviklingskostnader gjennom skattesystemet, i tillegg til forpliktelser gjennom eierandeler i oljefeltene.
6. Stortinget ber regjeringen vurdere en ikke-fradragsberettiget avgift på all olje- og gassaktivitet som går til et eget feltavviklingsfond for å redusere statlige kostnader ved feltavvikling.
7. Stortinget ber regjeringen legge frem en analyse av minst to scenarier for norsk oljeproduksjon senest i revidert nasjonalbudsjett for 2017, som oppdaterte alternativ til de rådende premissene for norsk petroleumspolitikkt gitt i Meld. St. 28 (2010–2011). Analysen skal presentere fremtidige utslipp av klimagasser fra produksjon og forbrenning av norsk olje og gass, de økonomiske og administrative konsekvensene av forslagene skal vurderes, og de sysselsettingsmessige konsekvensene skal også synliggjøres.

- a. Ett scenario skal basere seg på at dagens politikk for oljeleting og oljeskatter fortsetter, men at den langsiktige oljeprisen er halvparten av det som legges til grunn i Statoils analyser.
  - b. Et annet scenario skal legge til grunn at oljevirkksomheten skal avvikles gradvis i løpet av en 20-årsperiode. Avviklingen foretas gjennom at all videre leteaktivitet stanses, og at nye utvinningstillatelser ikke gis. Den gradvise nedtrappingen vil finne sted når dagens felt i drift avvikles.
8. Stortinget ber regjeringen legge følgende til grunn for norsk petroleumspolitik: Norge skal i perioden 2018–2040 på en økonomisk og miljømessig god måte strategisk omstille og utfase norsk petroleumproduksjon for å redusere Norges økonomiske risiko og bidra til de globale klimamålene i Paris-avtalen.
  9. Stortinget ber regjeringen varsle at det ikke vil gis flere lete- og utvinningstillatelser på norsk sokkel fra og med 2018 for å unngå at stadig nye felt kommer i produksjon, og med det gi et tydelig strategisk signal til andre land og verdens energiselskaper.
  10. Stortinget ber regjeringen utrede, planlegge og foreslå en gradvis nedtrapping av oljeaktiviteten frem mot 2040 med nærings- og arbeidslivspolitiske virkemidler som legger til rette for at det kan skapes omtrent 10 000 nye arbeidsplasser hvert år i andre sektorer til erstatning for arbeidsplassene i petroleumssektoren.
  11. Stortinget ber regjeringen bruke eiermakten i Statoil til å trekke selskapet ut av fossil energi-produksjon i utlandet og sette i gang en omstilling til et fornybarselskap, med mål om en strategisk transformasjon mot å bli en global leder i fornybar energi.
  12. Stortinget ber regjeringen legge frem en vurdering om å opprette et omstillingsfond med mekanismer som gjør det mulig å bruke penger fra en egen særavgift for feltavvikling, samt statlige midler fra oljefondet for å dekke fjerningskostnadene og stimulere til gjenbruk/etterbruk, spin-off, omskolering av arbeidsledige fra bransjen og ny bærekraftig næringsvekst som følge av omstilling, utfasing og feltavvikling.
  13. Stortinget ber regjeringen melde som tilleggsforpliktelse til FNs klimakonvensjon at norsk olje- og gassvirksomhet skal fases ut over en 20-årsperiode, og at ingen nye lete- og utvinningskonsepsjoner skal tildeles etter 2017.
  14. Stortinget ber regjeringen om å utvikle bistands- og utenrikspolitiske initiativ overfor andre land med kull- og petroleumssressurser for å fremme politiske beslutninger og allianser for ikke å leg-

ge til rette for ny produksjon av kull, olje og gass som medfører klimagassutslipp i hele verdikjeden fra produksjon til bruk.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Åsmund Aukrust, Per Rune Henriksen, Anna Ljunggren, Audun Otterstad og Terje Aasland, fra Høyre, Tina Bru, Odd Henriksen, Eirik Milde og Torhild Aarbergsbotten, fra Fremskrittspartiet, Jan-Henrik Fredriksen og Øyvind Korsberg, fra Kristelig Folkeparti, Rigmor Andersen Eide, fra Senterpartiet, Marit Arnstad, fra Venstre, lederen Ola Elvestuen, fra Sosialistisk Venstreparti, Heikki Eidsvoll Holmås, og fra Miljøpartiet De Grønne, Rasmus Hansson, viser til at olje- og gassnæringen er Norges største og viktigste næring. Virksomheten gir arbeidsplasser over hele landet og har siden starten bidratt til næringsutvikling, teknologiutvikling og samfunnsutvikling som har kommet hele landet til gode.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Miljøpartiet De Grønne, viser til at hovedmålet i petroleumspolitikken er å legge til rette for lønnsom produksjon av olje og gass i et langsiktig perspektiv, jf. Meld. St. 28 (2010–2011) En næring for framtida – om petroleumsvirkksomheten og Prop. 114 S (2014–2015) Norges største industriprosjekt – utbygging og drift av Johan Sverdrup-feltet med status for olje- og gassvirksomheten.

Flertallet viser til svarbrev fra olje- og energiministeren datert 10. mars 2017.

Flertallet viser til at samspillet og rollefordelingen mellom staten og oljeselskapene er en viktig del av norsk petroleumssforvaltning. Hovedprinsippene er at staten legger til rette ved å stille arealer til rådighet, regulerer virksomhet gjennom lover og forskrifter og høster inntekter gjennom beskatning samt statlige andeler i utvalgte lisenser. Oljeselskapene står for leting, utbygging og produksjon og tar den kommersielle risikoen i dette.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, peker på at brede politiske flertall bak mål og rammebetingelser for næringen har gitt stabile og forutsigbare forhold gjennom over 40 år.

Et tredje flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at utsiktene for både olje- og gassmarkedene i overskuelig framtid legger grunnlag for produksjon av Norges petroleumsressurser, forutsatt at kostnadsutviklingen holdes under kontroll. Dette gjelder også innenfor scenarioer som er i tråd med internasjonale klimamålsettinger. Dette flertallet viser til brevet fra statsråden hvor det framgår at norske klimapolitiske målsettinger skal nås samtidig som vi har en sterk og konkurransedyktig petroleumsvirksomhet.

Dette flertallet viser til at petroleumsvirksomheten således i mange tiår vil ha en sentral rolle for norsk verdiskapning, sysselsetting, teknologiutvikling og samfunnsutvikling. Også i et lavutslippssamfunn vil det være etterspørsel etter petroleumsprodukter.

Dette flertallet viser til at gjennom en global prising av CO₂-utslipp vil de ressursene som kan produseres med lavest utslipp, være posisjonert til å levere de fossile ressursene som etterspørres i et slikt scenario.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser til at det begynner å bli lenge siden forrige petroleumsmelding var til behandling i Stortinget, og mye har endret seg på disse årene. Både det kraftige fallet i oljeprisen og Paris-avtalen har langsiktig innvirkning på norsk petroleumsvirksomhet, og oppdatert kunnskap er viktig for å kunne føre riktig petroleumpolitikk. Disse medlemmer mener derfor at det kan være fornuftig med en ny petroleumsmelding som behandler alle sider av en norsk petroleumpolitikk på en grundig måte.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en ny petroleumsmelding om norsk olje- og gasspolitikk i lys av klimautfordringen en står overfor, og den nye markedssituasjonen.»

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti tar ikke stilling til eventuelle endringer i norsk petroleumpolitikk på dette tidspunktet, men støtter en ny petroleumsmelding.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne mener at Norge skal la olje og gass bli liggende til beste for klima og i respekt for framtidige generasjoner, og går mot utbygging av nye felt og

nye konsesjonsrunder. Disse medlemmer viser til at verden allerede har funnet mer fossile ressurser enn vi tåler å hente ut om vi skal unngå ødeleggende klimaendringer. Derfor bør man ikke tildele letearealer til oljeindustrien.

Disse medlemmer mener at både 24. konsesjonsrunde og «Tildeling i forhåndsdefinerte områder» bør stoppes. Disse medlemmer mener videre at petroleumsfelt i produksjon skal ha utslippsfri energiforsyning, som for eksempel kraft fra land, og at dette er en forutsetning dersom det er flertall for utbygging av nytt felt. Disse medlemmer vil minne om at Sosialistisk Venstreparti i flere tiår har advart mot det høye utvinningstempoet på norsk sokkel, som har gjort norsk økonomi svært oljeavhengig, og som nå gjør omstillingen mer krevende.

Disse medlemmer mener det er lite troverdig å stole på at det er global CO₂-prising som skal løse utfordringene med å sikre at nok fossile ressurser blir liggende til å hindre farlige klimaendringer, slik flertallet av partiene viser til i innstillingen. Dette er å sette sin lit til et virkemiddel verden er svært langt unna å få på plass, og dermed en svært risikofylt strategi for klimapolitikken.

Disse medlemmer mener det er viktig at Norge støtter fattige lands mulighet til å skape en vekst og utvikling som i størst mulig grad er basert på fornybare ressurser. Det er et svært uheldig signal at regjeringen har kuttet i støtten til fornybar energi i fattige land. Disse medlemmer mener likevel at Norge som stor petroleumsnasjon ikke er i en posisjon til å kreve at fattige land skal avstå fra å utvinne enhver form for fossile ressurser de måtte ha. Når fattige land utvinner sine fossile ressurser, er det derimot viktig at dette skjer på en mest mulig miljømessig og sosialt forsvarlig måte, og at inntektene i størst mulig grad kommer fellesskapet til gode. Disse medlemmer mener derfor det er riktig og viktig at Norge bistår fattige land med kompetanse om skattlegging av utvinningsindustri.

Globale utslipp fra norsk olje og gass er et norsk ansvar

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne vil understreke at Norge har det fulle ansvaret for klimakonsekvensene når stortingsflertallet velger å åpne opp for oljeutvinning, og at tildeling av nye oljefelter utvilsomt er de mest avgjørende beslutningene regjeringen tar når det kommer til konsekvensene for klimaet.

Disse medlemmer viser til at norsk olje og gass utgjør en signifikant andel av globale utslipp fra fossil energi, over 2 pst. Til sammenligning har Norge under 7 promille av verdens befolkning. Petroleumsutvinningen bidrar per i dag til rundt ti ganger

mer CO₂ til atmosfæren enn alle Norges utslipp innenlands.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at i ytterste konsekvens vil en total uttømming av de utvinnbare petroleumsressursene på norsk sokkel innebære at minst 16 gigatonn CO₂ tilføres atmosfæren. Til sammenligning utgjør det totale karbonbudsjettet for å ha en 66 pst. sjanse om å nå ambisjonen om 1,5 graders oppvarming ifølge FNs klimapanel godt i underkant av 205 gigatonn CO₂ fra 2016. En politikk som ikke setter tydeligere grenser for norsk petroleumsindustri, vil dermed bygge på en forutsetning om at 0,7 promille av verdens befolkning skal tjene seg rike på å bruke opp 7 pst. av all den gjenværende plassen atmosfæren har til å absorbere CO₂-utslipp. Dette er hundre ganger mer enn vår rettmessige andel og et helt uansvarlig premiss. Slik vil det også være om vi aksepterer høyere temperaturøkning enn 1,5 grader eller større risiko for å mislykkes.

Verdens mest sårbare trenger ikke norsk olje, men offensiv klimapolitikk

Komiteens medlemmer fra Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser til den nye rapporten fra Det internasjonale energibyrået og Det internasjonale byrået for fornybar energi, som fastslår at oljeutvinningsnivået må ligge på maksimalt 45 pst. av dagens nivå i 2050 for å ha en 66 pst. sjanse til å unngå to graders oppvarming. Oljeutvinningsnivået må altså være enda lavere enn dette for å oppnå ambisjonen i Parisavtalen om å nå 1,5 graders oppvarming.

Disse medlemmer understreker også at en 66 pst. sjanse til å nå en så avgjørende ambisjon er svært dårlige odds med tanke på de enorme konsekvensene av en slik temperaturøkning. Dersom sjansen for å mislykkes vil være 34 pst., utsetter vi framtidige generasjoner for en uholdbart høy risiko.

Disse medlemmer understreker også at brorparten av norsk olje- og gasseksport skjer til andre rike land og ikke bør defineres som noe bistandsprosjekt til verdens fattige. Behovet for bærekraftig utvikling som ikke skaper farlige klimaendringer, er aller høyest for innbyggerne i utviklingsland, som er de mest sårbare i møte med farlig global oppvarming.

Norsk olje er ikke nødvendigvis konkurransedyktig

Komiteens medlemmer fra Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser til at pris og CO₂-utslipp per produserte oljetønne vil bli avgjørende faktorer i en framtid der oljeforbruket må reduseres kraftig. Når det gjelder pris, har tidligere studier vist at kostnads-

nivået i Arktis er for høyt til å være konkurransedyktig i et togradersscenario. Disse medlemmer viser også til at CO₂-utslippene på norsk sokkel (i snitt 63 kg CO₂ per oljetønne) er høyere enn utslippene på verdens største oljefelt, Ghawar i Saudi-Arabia (50 kg CO₂/oljetønne), som produserer 2,5 ganger mer olje enn all produksjon på norsk sokkel. Også feltet Safaniya utenfor Saudi-Arabia har lavere utslipp av CO₂ per produserte oljetønne (30 kg) enn norsk sokkel, og inneholder olje og gass i nesten like store mengder som norsk sokkel. Disse feltene ligger heller ikke i like sårbare og fiskerike havområder som norske oljefelter.

Disse medlemmer påpeker også at analysen av risiko i norsk oljebransje har vært svært mangelfull i forsøkene på å ekspandere i utlandet. Statoils store tap på investeringer i skifergass, tjæresand, oljeutvinning i Mexicogulften og andre risikable prosjekter bør stå som en advarsel mot overoptimistisk satsing på nye petroleumsforekomster.

Scenarier for norsk petroleumsvirksomhet innenfor rammene av Paris-avtalen

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne merker seg at olje- og energiministeren i sitt svarbrev til komiteen 10. mars 2017 ikke viser til noen reelle framskrivninger eller studier som sannsynliggjør at en videre uhemmet utvinning av norsk olje og gass vil være kompatibel med ambisjonen i Paris-avtalen om et 1,5-gradersmål, og fremmer en rekke påstander om konkurransekraften og miljøeffekten av norsk olje og gass som ikke er dokumentert. Disse medlemmer understreker at utviklingen i Norges største næring bør være faktabasert.

Om utvinning i Barentshavet

Komiteens medlemmer fra Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser til at 92 av de 102 nye feltene som er varslet som aktuelle for 24. konsesjonsrunde, ligger i Barentshavet, et havområde der norsk oljebransje har møtt svært store utfordringer med å utvikle drivbare og lønnsomme prosjekter. Etter 40 år er de to eneste feltene som er i drift, Snøhvit og Goliat. Begge har medført svært store kostnadsoverskridelser på henholdsvis 19 og 16 mrd. kroner, og det tok henholdsvis 33 og 37 år fra utlysning til feltene kom i drift.

Disse medlemmer viser til at utsiktene til store inntekter i Barentshavet altså er høyst usikre og ligger langt frem i tid. Disse forhold taler mot at Norges oljeproduksjon vil være konkurransedyktig i et pris- eller utslippsperspektiv i møte med en rask internasjonal utfasing av fossil energi.

Karbonpris

Komiteens medlemmer fra Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser til at en global karbonpris er en teoretisk effektiv løsning på klimakrisen som er svært urealistisk i praksis. Det internasjonale klimasamarbeidet har gått bort fra en «ovenfra og ned»-tilnærming og er i dag basert på frivillige forpliktelser til utslippskutt innenfor et løst felles rammeverk (NDCs). Disse medlemmer viser til at USAs nye administrasjon har varslet at de også ønsker å trekke seg fra denne avtalen.

Disse medlemmer viser til at ideen om at verden snart vil adoptere en effektiv pris på karbon, forutsetter at verdens største økonomier vil gå i helt motsatt retning fra tidligere år og bli enige om en svært ambisiøs global skattlegging som deretter prinsipielt sett vil gi bedre rammer for norsk olje- og gassutvinning enn de som allerede finnes tilgjengelig i form av innskrenkninger i konsesjonene. Disse medlemmer mener dette er svært urealistisk.

Om utvinningstempoet på norsk sokkel

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser til at utvinningen av de norske petroleumsreservene har vært på et svært høyt nivå helt siden begrensningene på investeringer og utvinningsnivå ble opphevet i perioden 1988–1993. Utvinningsnivået nådde en topp i 2001, i en periode med relativt lav pris, og har siden sunket jevnt. Disse medlemmer understreker at oljeformuen ifølge petroleumsloven er fellesskapets eie, og at en uhemmet utvinning av disse reservene til bruk for drivstoff er en beslutning som tas på vegne av alle fremtidige generasjoner. Med tanke på at olje og gass i fremtiden kan brukes på langt mer miljøvennlige måter, blant annet gjennom bruk av karbonfangst- og lagring, må rask oljeutvinning i dag settes opp mot alternativet: klima- og miljøvennlig bruk av fossile energikilder i fremtiden.

Om skattefordeler/subsidier til norsk petroleumsvirksomhet

Komiteens medlemmer fra Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser til at regjeringens eget utvalg for grønn konkurransekraft fastslår at det «ikke [er] opplagt at dagens petroleumsregime, som har lagt godt til rette for ekspansjon, er best egnet for fremtiden med økende etterspørselsrisiko».

Disse medlemmer understreker at dagens skatteregime er utformet for å maksimere utvinningsnivå, ikke for å minimere risiko eller klimag-

assutslipp. Disse medlemmer viser til Innst. 224 S (2015–2016), jf. Dokument 8:28 (2015–2016) om å fjerne subsidiene til petroleumsvirksomhet.

Høstingsstrategi for norsk petroleumsvirksomhet

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne understreker at Norge bør redefinere sin oljepolitikk for de kommende tiårene, både for å maksimere avkastningen på eksisterende investeringer og for å redusere fremtidige risikoer og bidra til lavere klimautslipp ved at mindre fossile energikilder utvinnes og brennes. Dette medlem foreslår derfor at Norge forbereder, beslutter og gjennomfører en strategisk omstilling og utfasing av norsk petroleumsproduksjon i perioden 2018–2040 for å redusere Norges økonomiske risiko og bidra til at landet kan nå de globale klimamålene i Paris-avtalen. Dette medlem ønsker derfor en analyse av kostnadene for den norske stat dersom oljeinntektene blir lavere enn det som ligger til grunn for Statoils lønnsomhetsvurderinger av eksisterende investeringer.

Dette medlem viser til at for at Stortinget skal kunne fatte riktige beslutninger knyttet til videre petroleumsaktivitet, må både effekten på klimaet og de finansielle kostnadene av beslutningene vurderes. Regjeringen bør derfor legge frem en analyse for Stortinget med to alternative scenarier: ett som vurderer konsekvensene – både for klimagassutslippene og de økonomiske konsekvensene for staten – av en gradvis avvikling av petroleumsressursene over den nærmeste 20-årsperioden. Det andre scenarioet bør legge til grunn en prisutvikling på oljerelaterte produkter som er det halve av det som legges til grunn i perspektivmeldingen fra 2013.

Feltavvikling

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at staten Norge er tungt eksponert for store kostnader til feltavvikling de neste tiårene. Dette er kostnader som vil komme uansett om Norge beslutter en planmessig utfasing av petroleumsindustrien eller ikke. I den gjeldende petroleumpolitikken er det uklart hvilke økonomiske konsekvenser feltavvikling vil ha for Norge. Et grovt anslag fra Econ Consulting Group er på mellom 1 200 og 2 500 mrd. kroner før skatt.

Dette medlem viser til at forslagsstilleren mener Norge må revidere virkemidlene overfor petroleumsnæringen og statens deltagelse på norsk sokkel, slik at statens eksponering for feltavviklingskostnader minimeres. Samtidig må staten planmessig sette av penger til sin andel av fremtidige feltavviklingskostnader og bruke dette som en del av omstillingen av bransjen. Dette medlem mener at det derfor bør vurderes å opprette et omstillingsfond med mekanismer som for eksempel gjør det mulig å

bruke penger fra en egen særavgift for feltavvikling, statlige midler fra oljefondet for å dekke fjerningskostnadene og stimulere til gjenbruk/etterbruk, spin-off, omskolering av arbeidsledige fra bransjen og ny bærekraftig næringsvekst som følge av omstilling, utfasing og feltavvikling.

Dette medlem viser til at Norge er i en meget god posisjon til å få til en positiv og strategisk transformasjon med en høyt utdannet befolkning, omstillingskapital, mange næringsmuligheter basert på bærekraftig bruk av naturressurser og fornybar energi, gode muligheter for offentlig styring og investeringer og et innovativt næringsliv.

Statoil som fornybarselskap

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser til at Statoil, hvor staten eier 67 prosent, regner med å møte fremtiden med billigere oljeproduksjon basert på en langsiktig oljepris på 80 dollar. Statoil tallfester sine mål for en «fornybarandel» av investeringene – stigende fra omkring 5 pst. i 2016 til 15–20 prosent i 2030. Det betyr at Statoils kjernevirksomhet uansett vil være fossil i mange tiår.

Disse medlemmer understreker at både hensynet til klimarisiko og risikoen for langvarig lave oljepriser gjør denne strategien svært usikker. Det er med andre ord ikke en strategisk transformasjon som vil sikre at Statoil er lønnsom dersom oljeprisen er lavere enn 80 dollar.

Disse medlemmer viser til at en analyse fra det britiske nærings- og energidepartementet (BEIS 2016 Fossil Fuel Price Assumptions) anslår den langsiktige oljeprisen i en togradersverden til å være rundt 55 dollar. Disse medlemmer viser til at hvis Norge og verden skal nå Paris-avtalens mål, kan den langsiktige oljeprisen meget vel være betydelig lavere. En verden som opplever rask utslippsreduksjon kombinert med stadig billigere fornybar energi, vil ikke trenge den dyreste oljen og gassen som Norge og Statoil er en av produsentene av.

Disse medlemmer mener det er lite sannsynlig at en fordeling av investeringene mellom fossil og fornybar 80–20 i fossil favør i 2030 vil gi Statoil et reelt alternativt bein å stå på eller strategisk styrke nok til å transformere seg til et fossilfritt og fornybar energi-selskap. Et mål om en fordeling av investeringene mellom fossil og fornybar på 50–50 i 2025 og 20–80 i 2030 i fornybar favør kan være betydelig mer fremtidsrettet og lønnsomt og samtidig ha en lavere risiko en dagens investeringsplan. Disse medlemmer mener derfor at staten som Statoils hovedeier må insistere på en mer offensiv plan for omstilling og endring av Statoils virksomhet i fornybar retning for å være konkurransedyktig i en verden som skal nå målene fra Paris-avtalen, og for å re-

duasere Statoils og Norges risikoeksponering overfor en langvarig lav oljepris, økte klimakostnader for fossil energi og stadig billigere fornybar energi.

En ny og ansvarlig petroleumpolitikk

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne mener at Norge bør føre en integrert klima- og næringspolitikk med mål om å skape et bedre samfunn i økologisk balanse og med økt livskvalitet for befolkningen. Dette medlem viser til at dette er et stort og langvarig samfunnsprosjekt som bare kan lykkes i et tett samarbeid mellom innbyggere, organisasjoner, næringsliv og det offentlige. Gitt Norges globale klimaansvar og basert på økonomisk egeninteresse bør Norge stanse åpning av nye olje- og gassfelt på norsk sokkel og starte en gradvis og planmessig utfasing av petroleumsvirksomheten over en 20-årsperiode. Dette medlem mener en slik fremtidsrettet energi- og oljepolitikk ikke handler om å skru av lønnsomme felt, men om å styre nye investeringer vekk fra petroleumsbransjen og inn i nye næringer. Slik kan Norge starte en gradvis nedtrapping av den norske økonomiens avhengighet av petroleumssektoren, redusere statens risiko og sikre at klimamålene nås. Dette medlem viser til at Norge med en slik politikk vil gå fra å være en del av problemet til å bli en del av løsningen på de globale klimautfordringene.

Dette medlem mener derfor at Norge nå må planlegge for en ny virkelighet for petroleumsnæringen og legge en ny politikk for denne fram mot 2040.

På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å fjerne alle sektorspesifikke skattefordeler som petroleumsnæringen er omfattet av. Særlig er det avgjørende at leterefusjonsordningen fjernes så raskt som mulig.»

«Stortinget ber regjeringen vurdere om det er mulig å endre regelverket for fradragsberettigede kostnader for oljeselskapene, slik at det blir mindre skattemessig gunstig for selskapene å kostnadsføre nyinvesteringer i fossil olje og gass og mer gunstig å investere i fornybare energiprojekter.»

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå og fremme forslag til endringer av virkemidlene overfor petroleumsnæringen og statens deltagelse på norsk sokkel, slik at avkastning på eksisterende felt maksimeres og statens eksponering mot nye investeringer og feltavviklingskostnader minimeres. Det skal blant annet gjøres en vurdering av om staten som hovedeier i Statoil og eneeier i SDØE må selge seg ned i nye felt med høye langsiktige investeringskostnader.»

«Stortinget ber regjeringen foreta og legge frem en konkret vurdering med

- a. en analyse av kostnader, risiko, ansvar og finansiering av feltavvikling på norsk sokkel med mål om å etablere en politikk som minimerer statlige kostnader, maksimerer gjenbruk, etterbruk og resirkulering av installasjoner og utnytter de enorme feltavviklingsoppgavene til å skape arbeidsplasser og innovasjon i årene fremover.
- b. en finansiell risikovurdering av statens eksponering i felt som skal avvikles eller har risiko for aldri å bli lønnsomme, spesielt sett Representantforslag 48 S (2016–2017) i lys av petroleumsbeskatningen og særordningen hvor staten dekker 78 prosent av alle utbyggingskostnader og feltavviklingskostnader gjennom skattesystemet, i tillegg til forpliktelser gjennom eierandeler i oljefeltene.»

«Stortinget ber regjeringen vurdere en ikke-fragsberettiget avgift på all olje- og gassaktivitet som går til et eget feltavviklingsfond for å redusere statlige kostnader ved feltavvikling.»

«Stortinget ber regjeringen legge frem en analyse av minst to scenarioer for norsk oljeproduksjon se- nest i revidert nasjonalbudsjett for 2017, som oppdaterte alternativ til de rådende premissene for norsk petroleumpolitikk gitt i Meld. St. 28 (2010–2011). Analysen skal presentere fremtidige utslipp av klimagasser fra produksjon og forbrenning av norsk olje og gass, de økonomiske og administrative konsekvensene av forslagene skal vurderes, og de sysselsettingsmessige konsekvensene skal også synliggjøres.

- a. Ett scenario skal basere seg på at dagens politikk for oljeleting og oljeskatter fortsetter, men at den langsiktige oljeprisen er halvparten av det som legges til grunn i Statoils analyser.
- b. Et annet scenario skal legge til grunn at oljevirk- somheten skal avvikles gradvis i løpet av en 20- årsperiode. Avviklingen foretas gjennom at all videre leteaktivitet stanses, og at nye utvinnings- tillatelser ikke gis. Den gradvise nedtrappingen vil finne sted når dagens felt i drift avvikles.»

«Stortinget ber regjeringen legge følgende til grunn for norsk petroleumpolitikk: Norge skal i pe- rioden 2018–2040 på en økonomisk og miljømessig god måte strategisk omstille og utfase norsk petrole- umsproduksjon for å redusere Norges økonomiske risiko og bidra til de globale klimamålene i Paris-av- talen.»

«Stortinget ber regjeringen varsle at det ikke vil gis flere lete- og utvinningstillatelser på norsk sokkel

fra og med 2018 for å unngå at stadig nye felt kom- mer i produksjon, og med det gi et tydelig strategisk signal til andre land og verdens energiselskaper.»

«Stortinget ber regjeringen utrede, planlegge og foreslå en gradvis nedtrapping av oljeaktiviteten frem mot 2040 med nærings- og arbeidslivspolitiske virkemidler som legger til rette for at det kan skapes omtrent 10 000 nye arbeidsplasser hvert år i andre sektorer til erstatning for arbeidsplassene i petrole- umssektoren.»

«Stortinget ber regjeringen bruke eiermakten i Statoil til å trekke selskapet ut av fossil energiproduksjon i utlandet og sette i gang en omstilling til et fornybarselskap, med mål om en strategisk transfor- masjon mot å bli en global leder i fornybar energi.»

«Stortinget ber regjeringen legge frem en vurde- ring av å opprette et omstillingsfond med mekanis- mer som gjør det mulig å bruke penger fra en egen særavgift for feltavvikling, samt statlige midler fra oljefondet for å dekke fjerningskostnadene og stimu- lere til gjenbruk/etterbruk, spin-off, omskolering av arbeidsledige fra bransjen og ny bærekraftig nær- ingsvekst som følge av omstilling, utfasing og fel- tavvikling.»

«Stortinget ber regjeringen melde som tilleggs- forpliktelse til FNs klimakonvensjon at norsk olje- og gassvirksomhet skal fases ut over en 20-årsperi- ode, og at ingen nye lete- og utvinningskonsesjoner skal tildeles etter 2017.»

«Stortinget ber regjeringen om å utvikle bi- stands- og utenrikspolitiske initiativ overfor andre land med kull- og petroleumsressurser for å fremme politiske beslutninger og allianser for ikke å legge til rette for ny produksjon av kull, olje og gass som medfører klimagassutslipp i hele verdikjeden fra produksjon til bruk.»

Uttalelse fra finanskomiteen

Energi- og miljøkomiteens utkast til foreløpig innstilling 4. april 2017 vedr. Dokument 8:48 S (2016–2017) er ifølge Stortingets vedtak forelagt fi- nanskomiteen til uttalelse før endelig innstilling av- gis. Finanskomiteen uttaler 18. april 2017:

«Finanskomiteen viser til energi- og miljøkomi- teens utkast til innstilling til Dokument 8:48 S (2016–2017) Representantforslag om en strategisk omstilling og utfasing av norsk petroleumsproduk- sjon i perioden 2018–2040 for å redusere Norges økonomiske risiko og innfri klimamålene i Paris- avtalen.

Komiteen viser til de respektive partiers merknader i energi- og miljøkomiteens innstilling. Komiteen har ellers ingen merknader».

Forslag fra mindretall

Forslag fra Kristelig Folkeparti, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen legge frem en ny petroleumsmelding om norsk olje- og gasspolitikk i lys av klimautfordringen en står overfor, og den nye markedssituasjonen.

Forslag fra Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen vurdere om det er mulig å endre regelverket for fradragsberettigede kostnader for oljeselskapene, slik at det blir mindre skattemessig gunstig for selskapene å kostnadsføre nyinvesteringer i fossil olje og gass og mer gunstig å investere i fornybare energiprojekter.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å fjerne alle sektorspesifikke skattefordeler som petroleumsnæringen er omfattet av. Særlig er det avgjørende at leterefusjonsordningen fjernes så raskt som mulig.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen foreta og legge frem en konkret vurdering med

- a. en analyse av kostnader, risiko, ansvar og finansiering av feltavvikling på norsk sokkel med mål om å etablere en politikk som minimerer statlige kostnader, maksimerer gjenbruk, etterbruk og resirkulering av installasjoner og utnytter de enorme feltavviklingsoppgavene til å skape arbeidsplasser og innovasjon i årene fremover.
- b. en finansiell risikovurdering av statens eksponering i felt som skal avvikles eller har risiko for aldri å bli lønnsomme, spesielt sett Representantforslag 48 S (2016–2017) i lys av petroleumskatningen og særordningen hvor staten dekker 78 prosent av alle utbyggingskostnader og feltavviklingskostnader gjennom skattesystemet, i tillegg til forpliktelser gjennom eierandeler i oljefeltene.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen legge frem en analyse av minst to scenarioer for norsk oljeproduksjon se- nest i revidert nasjonalbudsjett for 2017, som oppdaterte alternativ til de rådende premissene for norsk petroleumspolitikkk gitt i Meld. St. 28 (2010–2011). Analysen skal presentere fremtidige utslipp av klimagasser fra produksjon og forbrenning av norsk olje og gass, de økonomiske og administrative konsekvensene av forslagene skal vurderes, og de sysselsettingsmessige konsekvensene skal også synliggjøres.

- a. Ett scenario skal basere seg på at dagens politikk for oljeleting og oljeskatter fortsetter, men at den langsiktige oljeprisen er halvparten av det som legges til grunn i Statoils analyser.
- b. Et annet scenario skal legge til grunn at oljevirk-somheten skal avvikles gradvis i løpet av en 20-årsperiode. Avviklingen foretas gjennom at all videre leteaktivitet stanses, og at nye utvinnings-tillatelser ikke gis. Den gradvise nedtrappingen vil finne sted når dagens felt i drift avvikles.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen varsle at det ikke vil gis flere lete- og utvinningstillatelser på norsk sokkel fra og med 2018 for å unngå at stadig nye felt kommer i produksjon, og med det gi et tydelig strategisk signal til andre land og verdens energiselskaper.

Forslag fra Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen gjennomgå og fremme forslag til endringer av virkemidlene overfor petroleumsnæringen og statens deltagelse på norsk sokkel, slik at avkastning på eksisterende felt maksimeres og statens eksponering mot nye investeringer og feltavviklingskostnader minimeres. Det skal blant annet gjøres en vurdering av om staten som hovedeier i Statoil og eeneier i SDØE må selge seg ned i nye felt med høye langsiktige investeringskostnader.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen vurdere en ikke-fra-dragsberettiget avgift på all olje- og gassaktivitet som går til et eget feltavviklingsfond for å redusere statlige kostander ved feltavvikling.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen legge følgende til grunn for norsk petroleumspolitikkk: Norge skal i pe-rioden 2018–2040 på en økonomisk og miljømessig god måte strategisk omstille og utfase norsk petrole-umsproduksjon for å redusere Norges økonomiske ri-

siko og bidra til de globale klimamålene i Paris-avtalen.

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen utrede, planlegge og foreslå en gradvis nedtrapping av oljeaktiviteten frem mot 2040 med nærings- og arbeidslivspolitiske virkemidler som legger til rette for at det kan skapes omtrent 10 000 nye arbeidsplasser hvert år i andre sektorer til erstatning for arbeidsplassene i petroleumssektoren.

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen bruke eiermakten i Statoil til å trekke selskapet ut av fossil energiproduksjon i utlandet og sette i gang en omstilling til et fornybarselskap, med mål om en strategisk transformasjon mot å bli en global leder i fornybar energi.

Forslag 12

Stortinget ber regjeringen legge frem en vurdering av å opprette et omstillingsfond med mekanismer som gjør det mulig å bruke penger fra en egen særavgift for feltavvikling, samt statlige midler fra oljefondet for å dekke fjerningskostnadene og stimulere til gjenbruk/etterbruk, spin-off, omskolering av arbeidsledige fra bransjen og ny bærekraftig næringsvekst som følge av omstilling, utfasing og feltavvikling.

Forslag 13

Stortinget ber regjeringen melde som tilleggsforpliktelse til FNs klimakonvensjon at norsk olje- og gassvirksomhet skal fases ut over en 20-årsperiode, og at ingen nye lete- og utvinningskonsesjoner skal tildeles etter 2017.

Forslag 14

Stortinget ber regjeringen om å utvikle bistands- og utenrikspolitiske initiativ overfor andre land med kull- og petroleumssressurser for å fremme politiske beslutninger og allianser for ikke å legge til rette for ny produksjon av kull, olje og gass som medfører klimagassutslipp i hele verdikjeden fra produksjon til bruk.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råar Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument 8:48 S (2016–2017) – Representantforslag fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson om en strategisk omstilling og utfasing av norsk petroleumproduksjon i perioden 2018–2040 for å redusere Norges økonomiske risiko og innfri klimamålene i Paris-avtalen – vedlegges protokollen.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 19. april 2017

Ola Elvestuen

leder

Per Rune Henriksen

ordfører

VEDLEGG**Brev fra Olje- og energidepartementet v/statsråd Terje Søviknes til energi- og miljøkomiteen, datert 10. mars 2017****Vedr Representantforslag 48 S (2016-2017) om en strategisk omstilling og utfasing av norsk petroleumsproduksjon i perioden 2018-2040 for å redusere Norges økonomiske risiko og innfri klimamålene i Parisavtalen**

Det vises til representantforslag 48 S (2016-2017) om en strategisk omstilling og utfasing av norsk petroleumsproduksjon i perioden 2018-2040 for å redusere Norges økonomiske risiko og innfri klimamålene i Paris-avtalen, fra stortingsrepresentanten Rasmus Hansson.

Innledningsvis vil jeg slå fast at det er bred politisk enighet om norsk petroleumspolitik. Den er utformet slik at den er robust mot utviklingen i energimarkedene. Det er også bred enighet om norsk klimapolitikk. Da vi utarbeidet vårt bidrag til Paris-avtalen, la vi til grunn at vi skal nå klimamålene samtidig som at vi har en sterk og konkurransedyktig petroleumsvirksomhet. Avtalens intensjon er derfor allerede reflektert i norsk petroleumspolitik. Jeg støtter derfor ikke de forslagene representanten fremmer.

Det er en rekke påstander og beskrivelser av fakta i representantforslaget som er gale og/eller misvisende. I dette svaret ønsker jeg å gi et bedre fakta-grunnlag for en diskusjon av de ulike forslagene som fremmes.

Hovedmålet i petroleumspolitikken er å legge til rette for lønnsom produksjon av olje og gass i et langsiktig perspektiv. Rollen som petroleumsprodusent skal forenes med å være ledende i miljø- og klimapolitikken. Dette målet er det bred støtte for i Stortinget, jf. behandlingen av Meld St 28 (2010-2011) "En næring for framtida – om petroleumsvirksomheten," og Prop 114 S (2014-2015) "Norges største industriprosjekt – utbygging og drift av Johan Sverdrup-feltet med status for olje- og gassvirksomheten". Petroleumsskattesystemet og statens direkte økonomiske engasjement sikrer fellesskapet en høy andel av overskuddet.

Petroleumspolitikken som er ført til nå har gitt svært gode resultater. Olje- og gassnæringen er i dag Norges største og viktigste næring. Virksomheten gir arbeidsplasser over hele landet og har siden starten bidratt til høy verdiskaping, næringsutvikling, teknologiutvikling og samfunnsutvikling som har kommet hele landet til gode. Den samlede verdiskapingen fra næringen over de siste 50 årene har vært om lag 13 000 milliarder kroner. Staten har sikret seg en høy andel av disse verdiene gjennom skatting og direkte eierskap. Disse inntektene

har vært et viktig bidrag til velferdsstaten slik vi kjenner den i dag.

Petroleumsrelatert virksomhet utgjør Norges største kommersielle kunnskapsbase og den desidert største av våre viktige havnæringer. Virksomheten sysselsetter i dag, direkte og indirekte, om lag 184 000 personer. Leverandørindustrien og oljeteknologibedriftene er Norges nest største eksportnæring målt i verdi, etter salg av olje og gass.

Siden oppstarten på 1970-tallet har vi fortsatt kun produsert om lag halvparten av våre forventede, utvinnbare ressurser. Vi har således ressurser for å forbli en betydelig petroleumseksportør til våre samarbeidspartnere i Europa i tiår framover.

Et bredt flertall i Stortinget har sluttet seg til petroleumspolitikken behandlet i Meld. St. 28 (2010–2011) og videreført gjennom Prop 114 S (2014-2015). Gjennom dette har Stortinget videreført hovedmålsettingene og langsiktigheten i petroleumspolitikken. Dette gjelder både for leting, utbygging, drift og avslutning. Avslutningsfasen av et felt er godt regulert på tilsvarende måte som øvrige faser av virksomheten. Staten har ikke, slik som representanten Hansson kan tolkes, større eksponering for kostnader i denne fasen enn for inntekter i produksjonsfasen.

Petroleumsnæringen er både langsiktig og syklisk. Derfor er det viktig at norsk petroleumspolitik er forutsigbar og utformet for å være robust både i perioder med høye og lave priser på olje og gass. Et kjennetegn ved politikken er derfor at den, i motsetning av hva som hevdes i representantforslaget, er robust for ulike scenarier for utviklingen i energimarkedene framover.

Målformuleringen og politikken fastsatt av Stortinget er verken utdatert, inkonsistent eller uansvarlig slik det påstås i representantforslaget. Den er derimot rasjonell for det som er Norges største og viktigste næring i det internasjonale varebyttet. Som for andre norske næringer går vi på norsk sokkel foran i å utvikle og ta i bruk løsninger som gir en effektiv og ren produksjon.

Gjennom kvoteplikt og en høy CO₂-avgift er aktiviteten på norsk sokkel allerede innrettet mot en høyere kostnad ved utslipp av klimagasser enn annen næringsvirksomhet i Norge og i andre land. Dette er fremtidsrettet og ansvarlig, og er bra både for Norge, for miljøet og for brukere av norsk olje og gass rundt omkring i verden.

Verdens befolkning vokser. Det er mange som sårt trenger et høyere velstandsnivå samtidig som kli-

magassutslippene globalt må ned. Disse utfordringene må løses parallelt. Produksjonen fra et olje- og gassfelt avtar fra år til år som følge av at de tilstedeværende ressursene hentes ut. Alle relevante scenarier for verdens energibehov viser at det vil være et stort behov for olje og gass i tiår framover. For å dekke dette behovet, trengs det store, nye investeringer hvert år – også i Norge. Oppgaven for et produsentland er å bidra med effektiv og rent produsert olje og gass for å dekke verdens samlede etterspørsel. I det ligger også å satse aktivt på fremtidens teknologi og løsninger slik vi gjør i Norge.

Våre olje- og gassressurser har vært lønnsomme å utvinne, i konkurranse med ressursene i andre land, siden drivverdige felt ble påvist i Nordsjøen på slutten av 1960-tallet. Alt tilsier at norske olje- og gassressurser også vil forbli konkurransedyktige internasjonalt framover. Det er derfor ingen grunn til at norske ressurser ikke skal kunne bygges ut og produseres lønnsomt også framover, så lenge vi unngår høye særnorske kostnader. Eksisterende felt er gjennomgående robuste selv mot perioder med svært lave priser. Norske gassfelt er svært konkurransedyktige i et europeisk marked preget av fallende egenproduksjon og økt importbehov. Nye utbygginger på norsk sokkel i dag er lønnsomme med lavere oljepriser enn det vi ser nå, og til priser under det de aller fleste analysemiljøer forventer på lang sikt.

Beskrivelsen av lønnsomheten i vår ressursbase i representantforslaget kjenner jeg meg således ikke igjen i. Regjeringen vil fortsatt holde et forutsigbart og høyt tempo når det gjelder å tildele nye områder for petroleumaktivitet, både når det gjelder nummerte konsesjonsrunder og TFO-runder.

Det er en bærebjelke i vår ressursforvaltning og petroleumspolitikken at det er selskapene som forestår den daglige aktiviteten innen leting, utbygging og drift, herunder foretar de kommersielle vurderingene knyttet til hva som er lønnsomt og ikke. Innenfor de rammene myndighetene setter, er det opp til selskapene å lete etter, bygge ut og utvinne de ressursene som er lønnsomme for bedriftene selv og for samfunnet som helhet. Det er de som sitter med skoen på – ikke politikere – som foretar lønnsomhetsvurderinger og fatter investerings- og driftsbeslutninger. Dette er en klok og fornuftig rollefordeling som har tjent staten som ressurseier godt, og som skal videreføres.

Petroleumsskattesystemet skal sørge for at de ekstraordinære inntektene fra olje- og gassvirksomheten kommer hele det norske samfunnet til gode. Det skal også legges til rette for at lønnsomme olje- og gassressursene kan utvinnes. For petroleumsselskapene er det i tillegg til vanlig selskapskatt (i dag 24 pst.) en 54 pst. særskatt på meravkastningen. Det gir en samlet marginalskatt på 78 pst. Petroleumsskatten er basert på netto overskudd og vil automatisk tilpas-

se skatteinntektene ved endret oljepris og lønnsomhet. Den høye skattesatsen betyr at staten tar en stor del av inntektene og dekker en tilsvarende del av alle relevante kostnader, inkludert kostnader ved nedstengning og fjerning av installasjoner. Uten fradrag for alle relevante kostnader vil lønnsom leting og utbygging hindres og skatteinntekter reduseres. Denne utformingen av systemet har tjent Norge godt.

Leterefusjonsordningen ble innført i 2005 med bred støtte i Stortinget. Formålet med ordningen var å likestille selskaper utenfor skatteposisjon med etablerte selskaper i skatteposisjon når det gjelder skattemessig behandling av letekostnader. Selskaper i skatteposisjon får årlig refundert skatteverdien av letekostnader gjennom fradrag som reduserer skattebetalingen. Selskapene utenfor skatteposisjon får årlig refundert skatteverdien av letekostnader, altså på samme tidspunkt og med samme verdi som øvrige selskaper. Alternativt kunne disse kostnadene framføres med rentetillegg. Det ville redusere framtidige skattebetalinger eller ev. ville skatteverdien av framført underskudd bli refundert når selskapene opphører med aktivitet på sokkelen. Leterefusjon innebærer dermed ingen subsidiering eller særfordel for leteselskaper, men er et tiltak som sikrer skattemessig likestilling mellom selskaper. Videre kan ordningen redusere inngangsbarrierene for nye, mindre leteselskaper med likviditetsbegrensninger. Ordningen har vært svært vellykket. Den har, sammen med innføringen av TFO-rundene, bidratt til et større aktørmangfold, mer leting og flere nye funn på norsk sokkel; eksempelvis Johan Sverdrup.

Petroleumsskatten slik den er utformet i dag har sikret fellesskapet store inntekter og har tjent oss godt. Bred politisk enighet om rammevilkårene for petroleumsvirksomheten har bidratt til stabile og forutsigbare rammevilkår for næringen.

Det er ikke en del av regjeringens politikk å selge seg ned i Statoil eller å gjennomføre et stortilt salg av SDØE-andeler. Når det gjelder representantforslaget omtale av Statoil, så forholder jeg meg til at det er styret og ledelsen i Statoil som er ansvarlig for forvaltningen av selskapet innenfor rammene av selskapslovgivningen og statens egne prinsipper for god eierstyring. Jeg har tillit til at Statoils styre og ledelse tar beslutninger som ruster selskapet for å møte endringer i omgivelsene.

Norsk klimapolitikk er nærmere behandlet i Meld St 13 (2014-2015) "Ny utslippsforpliktelse for 2030 – en felles løsning med EU", Prop 115 S (2015-2016) "Samtykke til ratifikasjon av Parisavtalen av 12. desember 2015 under FN's rammekonvensjon om klimaendring av 9. mai 1992" og Meld St 1 (2016-2017) "Nasjonalbudsjettet". Som det framgår av disse så fører Norge en ambisiøs klimapolitikk der sektorovergripende økonomiske virkemidler i form av

avgifter og deltakelse i det europeiske kvotesystemet er hovedvirkemidlene. Dette er en klimapolitikk som reduserer de nasjonale utslipp betydelig.

Forholdet mellom norsk petroleums- og klimapolitikk har stått høyt på den politiske dagsordenen og det arbeides daglig på faglig, administrativt og politisk nivå for å nå de målene Stortinget har satt. Som for all annen næringsvirksomhet er det et grunnleggende skille mellom utslipp fra petroleumsvirksomheten på norsk sokkel og utslipp i andre land som følge av at olje og gass fra norsk sokkel eksporteres og forbrennes der. Det er den første kategorien som er en del av den nasjonale petroleums- og klimapolitikken og som Norge folkerettslig er forpliktet til å håndtere. Dette grunnleggende skillet ligger til grunn for de internasjonale klimaforhandlingene og dets betydning for nasjonale prioriteringer kan spores tilbake til St.meld. nr. 46 (1988–89), Miljø og utvikling – Norges oppfølging av Verdenskommisjonens rapport.

Virksomheten på norsk sokkel står i dag overfor de sterkeste klimavirkemidlene i verden. Myndighetene begrenser utslippene av klimagasser fra sektoren gjennom utslippskvoter, høy CO₂-avgift, fakingstillatelser som kun gis av sikkerhetsmessige grunner, krav om bruk av best tilgjengelig teknologi og andre direkte reguleringer. Disse virkemidlene gjør at oljeselskapene har egeninteresse av å begrense sine utslipp og til å ta i bruk ny teknologi. Virkemidlene har gjort at utslippene på norsk sokkel i dag er 5 mill. tonn lavere årlig enn de ellers ville vært. Næringen har en egen interesse ut ifra et kostnads- og konkurranseperspektiv å lede an i arbeidet med å ytterligere begrense sine utslipp. Dette er konkretisert i næringens "Veikart for norsk sokkel – verdiskaping og reduserte klimagassutslipp på norsk sokkel fram mot 2030 og 2050".

Norsk bistandspolitikk er nærmere omtalt i St.meld. nr. 35 (2014–2015), Sammen om jobben – Næringsutvikling innenfor utviklings samarbeidet.